

AZ ÖBÖL-HÁBORÚ MŰSZAKI BIZTOSÍTÁSI TAPASZTALATAI

Az MH Műszaki Szemlélője, Mócsai József mk. ezredes meghívására látogatást tett hazánkban John Moore-Bick brit, műszaki ezredes. Moore-Bick ezredes úr, egy páncélos-műszaki ezred parancsnokaként részt vett az Öböl-háborúban, ezen belül is egy előrevetett osztagban tevékenykedő páncélos dandár műszaki biztosításával kapcsolatos feladatokat látta el ezredével.

Az ezredes úr előadást tartott Szegeden, a műszaki -utászdandárnál, meglátogatta a Kossuth Lajos Katonai Főiskola, Műszaki tanszékét és március 19-én délután ugyancsak előadást tartott a Zrinyi Miklós Katonai Akadémián.

A diavetítéssel és videofilmek bejátszásával színesített előadáson sok újdonságot, a szakemberek számára sok értékes információt hallott a szépszámú közönség. Az előadást követően Moore-Bick ezredes úr, közel egyórás interjút adott a Műszaki Katonai Közlöny olvasói számára.

Ezredes úr, tisztelettel köszöntöm Önt folyóiratunk olvasói nevében is hazánkban. Kérem, pár szóban mutatkozzon be olvasóinknak.

John D. Moore-Bick ezredes vagyok. Már több mint húsz éve szolgállok a műszaki csapatoknál. 42 éves vagyok, korábban a 21. műszaki ezred parancsnoka voltam Németországban, jelenleg pedig a Védelmi Minisztériumban dolgozom.

Ha jól tudom, néhány napot már eltöltött Magyarországon, az Akadémián ma tartott előadását megelőzően. Látogatást tett egy műszaki alakulatunknál és a Kossuth Lajos Katonai Főiskola, Műszaki tanszékén. A nálunk szerzett tapasztalatokról szeretném ha bevezetőül szólna.

Mindenhol nagy szeretettel fogadtak ahol csak voltunk. Nagyon élveztem az egész utazást. A ma meglátogatott Katonai Főiskolán az a benyomásom, hogy Önök nagyon alaposan képzik a műszaki tisztjeiket. Ebből azt a következtetést vontam le, hogy nagyon jól tisztában vannak és ismerik a feladataikat amit végre kell hajtaniuk. És úgy látom hogy Önök megfelelő eszközökkel és felszereléssel is rendelkeznek ahhoz, hogy megfeleljenek azoknak az új elvárásoknak, ami az újonnan kialakult stratégiai helyzetben az Önök feladata és szerepe lesz.

A műszakiak a világon mindenhol jó kapcsolatban vannak a polgári élettel, a polgári építkezésekkel, ezért különösen alkalmasak arra, hogy a nagyközönségnek bemutassák a csapatok életét, a katonáskodást, és ismereteim szerint ez a legnagyobb kihívás ma, amivel a Magyar Honvédségnek szembe kell néznie. Vagyis az, hogy társadalmilag elismertté váljon. A hadsereg érdekében végzett hírverés egyik legjobb eszközei a műszakiak, a műszakiak tevékenysége, mivel az többnyire békés célú.

Természetesen a helyzetből adódóan Önöknek nagyon sok szovjet eredetű berendezésük és felszerelésük van, melyek a szovjet katonai doktrínához kiválóan megfelelőek voltak. Az újonnan kialakuló doktrínájuknál viszont -mely most van születőben - valószínűleg nehézségeik lesznek a műszaki eszközök terén is, akárcsak az egész fegyveres erőknél.

Elmondhatom, hogy nekünk is szembe kellett néznünk ezekkel a nehézségekkel Szaud-Arábiában, mivel 40 évig gyakorolt védelmi doktrina és abból adódó tevékenység után ki kellett találnunk egy csomó új dolgot annak érdekében, hogy alkalmassá tegyük az eszközeinket a támadó tevékenységre. Az Önök mostani nehézségei és gondjai pont fordított előjelűek.

Lát-e lehetőséget és milyen formában a további együttműködésre az angol és a magyar műszaki szakemberek között?

Azt hiszem hogy nagyon sok lehetőség van. Véleményem szerint az egyetlen akadály ezen a területen a nyelvi akadály. Mi nagyon jó kapcsolatot tartunk fenn egy csomó országgal, de nem tartom valószínűnek, hogy nagyon sok magyarul beszélő lenne nálunk, és nem is igen képeztünk olyanokat akik magyarul beszélnek. A német nyelv mint idegen nyelv eléggé ismert nálunk, úgy hogy az együttműködés első fázisában feltétlenül olyan emberekre van szükség, akik bírják a nyelvet. Ibbetson ezredes, a katonai attasénk nagyon nagy erőfeszítéseket tesz ezen a téren, ő nagyon sokat tud tenni azért, hogy a nyelvismeret szintje fejlődjön Önöknél. De semmi akadályát nem látom annak, hogy néhány fős delegációkat cseréljünk, ellátogassunk egymáshoz, mert e látogatások során a nyelvi akadály nem olyan leküzdhetetlen. Gondolom sok embernek van olyan szándéka hogy megtanul angolul - ennek még kereskedelmi kihatásai is vannak - én az együttműködést nem úgy képzelem el, hogy ez a holnap feladata. Inkább úgy gondolom, hogy erre az elkövetkezendő öt év távlatában van nagyobb lehetőség.

Áttérve az Öböl-háborúra - a felkészülés során honnan (milyen csatornákon keresztül) és milyen műszaki felderítési adatokat tudtak beszerezni? Egyáltalán a beszerzett adatok mennyire bizonyultak pontosnak, mennyiben segítettek a hadműveletek műszaki biztosítása megtervezésében, megszervezésében?

Az első időszakban nagyon sok felderítési adatot kaptunk szaudi forrásokból. Főként az iraki aknákról, az alkalmazott aknatípusokról és az iraki akadályrendszeréről, különös tekintettel a határtérségben

kiépített műszaki zárakra (az iraki-szaudi és az iraki-kuvaiti határok mentén). A nyugatabbra eső területek vonatkozásában már nem volt ennyire világos minden. Annak érdekében, hogy katonáinkkal megismertessük az iraki akadályrendszer felépítését, a kapott információk alapján létrehoztunk egy olyan kiképző bázist, ahol 1:1 méretarányban megépítettük ezeket, és ezen gyakoroltattuk az állományt. Amikor Karácsony után a szervező tevékenység ismételen fellángolt, egyre kevesebb hírszerzési adatot kaptunk, és ezek jó része is megbízhatatlannak bizonyult. A légi háború megindítását követően a helyzet egycsapásra megváltozott. Így mire a földi tevékenység elindult, "elég foltos volt a térképünk" már (sok információt tudtunk rárajzolni).

A beszerzett felderítési adatok hogyan befolyásolták a kialakítandó műszaki csoportosításokat, az alkalmazandó műszaki technikát és eszközöket?

Alapvetően ez volt a meghatározó. Fő feladatomban annak biztosítása volt, hogy megfelelő erősségű és összetételű páncélos-műszaki erővel rendelkezzen minden harcrendi elem, különösen az elsőlépcső elemek. Következésképpen átszervezések végrehajtása is szükségessé vált annak érdekében, hogy kiegyensúlyozottan álljanak rendelkezésre az erők és eszközök, minden egyes harcrendi elemnél. Meg kellett természetesen győződnöm arról is, hogy ezek a csoportosítások megfelelő mértékben kiképzettek-e, ismerik-e a feladataikat, ismerik-e az összefegyvernemi harc sajátosságait, továbbá azt, hogy a harctevékenységek során hogyan kell együttműködniük a harckocsizó és a gépesített lövész alegységekkel? El kellett sajátítaniuk azt, hogy az előrevonások során hogyan haladjanak a harckocsizók mögött, akik ezáltal bizonyos fokú védeltséget biztosítottak számukra, hogyan kell szükség esetén a támadó harcrend elé mozogniuk, és a tűzfedezetük alatt dolgozniuk (végezni műszaki feladataikat). A gyakorlatban aztán bebizonyosodott, hogy katonáim sokkal jobban elsajátították ezeket a fogásokat, mint ahogyan én számítottam rá. A már említett gyakorlótérről el kell még mondanom, hogy 10 km mélységben építettük ki, eredeti méretarányú és rendszerű műszaki akadályokkal

és itt gyakoroltuk többek között az együttműködés végrehajtását a harckocsizók, a gyalogsági harcjárművek és a műszakiak között, természetesen a tüzérségi és légi támogatás közepette.

Melyek voltak a hadműveletek előkészítésének és a támadó hadművelet megívásának fő műszaki biztosítási feladatai?

A felkészülés időszakában a legfontosabb a hadtáp és az utánpótlás szállításának műszaki biztosítása: útépítés, táborépítés, vízellátás, energia biztosítás, a csapatok műszaki anyagokkal való ellátása volt.

A felkészülési időszak másik feladata a harctevékenység műszaki biztosításának megszervezése, előkészítése volt: mozgékony műszaki biztosítási elemek létrehozása, akadályelhárítás, akadályleküzdés együttes begyakorlása a fegyvernemi alegységekkel együttműködve; tüzelőállások harckörülmények között történő gyors kiépítésének begyakorlása (arra az esetre felkészülve, ha az irakiak megállítanák a támadást) - hevenyészett védelem létrehozása; a harckocsidandár minden egyes katonáját kiképezni az aknák felszedésére, megsemmisítésére.

A harc megívásának időszakában ténylegesen, a tevékenységünk szinte teljes egészében a műszaki felderítésben, és a felderített akadályok megkerülésének biztosításában merült ki. Ezen kívül "fő feladatunk" az volt, hogy a műszaki csoportosítások képesek legyenek a páncélos erőkkel együtt mozogni. Ennek azért volt igazán nagy jelentősége, hogy fokozzuk az összefegyvernemi alegységek katonáinak bizalmát, hogy érezzék hogy ott vannak mögöttük a műszakiak, és segítenek ha kell.

Ezen fő feladatok végrehajtása mennyiben hárult közvetlenül a harcoló csapatokra és mennyiben a műszaki egységekre, alegységekre?

Nálunk olyan a felépítés és a szervezet, hogy a műszaki feladatokat, a műszaki csapatok hajtják végre. Az összefegyvernemi alegységek részére szervezett műszaki kiképzés arra irányult, hogy megismertessük velük azokat az aknákat, azokat az akadály-rendszereket, melyekkel az előrevonás során találkozhatnak.

Milyen műszaki biztosítással kapcsolatos okmányok kerültek kidolgozásra a különböző vezetési szinteken, mennyiben alkalmazták a számítástechnikai eszközöket?

Nekünk egy nagyon jó, tábori körülmények között is alkalmazható számítógép-rendszerünk van, melyet a felkészülés időszakában nagymértékben felhasználtunk. Amikor magára a harctevékenységre került a sor, akkor csak a térkép volt az összes harci okmány, amit használtunk. Az előremozgás során aztán olyan területeken is áthaladhatunk, amiről egyáltalán nem volt térkép. Ez azért nem jelentett különös gondot, mert a sivatagi térkép úgy néz ki, hogy teljesen üres, és párhuzamos vonalak vannak ráhúzgálva. A számítógépekre visszatérve - egy IBM-kompatibilis LAPTOP rendszert használtunk, melyben az egyes gépek a híradórendszeren keresztül voltak összekapcsolhatóak. Ez a rendszer biztosította, hogy a harctevékenység első vonalától, a leghátulsó harcrendi elemig mindenki képes volt műholdas összeköttetésen keresztül Angliával kommunikálni oda-vissza. Ez vonatkozik a közvetlen kommunikációra és a számítógépes adatbázisok közötti kapcsolatra egyaránt.

Nem tudom ezek után szabad-e azt mondanom, de én a jegyzetfüzetemben jobban megbízom, mint bármilyen komputérben.

Milyen eszközökkel és módszerekkel tervezték az iraki műszaki-zár-rendszer leküzdését, és ezek az eszközök és módszerek mennyiben bizonyultak hatékonyaknak a konkrét végrehajtás során?

Végül is nem került sor egyik átjárónyitó eszközünk alkalmazására sem. Az amerikaiak az M-1-es Abrams harckocsikra erősített aknakifordító ekéket használták, mint individuális átjárónyitó eszközt. Ugyanakkor azt is el kell mondani, hogy a hagyományos harctéri viszonyokra kifejlesztett aknakifordító ekéken bizonyos változtatásokat kellett eszközölni, ugyanis a homokban az eke ugyan kifordította az aknát, viszont a sivatagi homok "folyik mint a víz", és az áramlás törvényszerűségei alapján az akna visszasodródott - immár megkerülve az ekét - pont a lánctalp alá. A mélységben az irakiak sorozatvetőkkel

létesített aknamezőket alkalmaztak zömében, melyek könnyen felderíthetőek, és megkerülhetőek voltak, így átjárónyitásra itt sem került sor. Ez a felderítés egyrészt légi- és műholdas felderítés volt, másrészt - pl. a hagyományos aknamezők esetében - vizuális felderítés, melyet elég egyszerűvé tettek az irakiak által alkalmazott jelölések. Ez utóbbinál arról van szó, hogy a sivatagban nem igen állnak rendelkezésre állandó tereptárgyak, ezért az irakiaknak meg kellett jelölniük a saját aknamezőik határait, elkerülendő a saját csapatok aknamezőire futását. Miután ezeket a jelölési módokat felderítettünk, már aránylag könnyű volt a robbanó zárok felderítése és megkerülése.

Alkalmaztak-e, és ha igen akkor hol, a hadműveletek mely időszakában és milyen céllal tábaknásító eszközöket, rendszereket?

Mivel az irakiak nem mentek át ellentámadásba, így részünkről sem került sor aknatelepítésre. El kell hogy mondjam viszont, hogy a felkészülés során ilyen jellegű tevékenységet is gyakoroltunk, sőt a szovjet katonai elvekből merítve az ottani mozgó-záróosztagok mintájára szervezetünk részlegeket, melyek feladata a szárnyak fedezése, és az ellenlökő csoportosítások megállítása lett volna. Erre a célra kaptunk egyrészt német, SCORPION-alvázra szerelt MIWS aknaszórókat és ugyancsak német alvázon, francia aknaszórókat. A hagyományos eszközök közül rendelkezünk a saját hasábkna telepítő rendszerünkkel, melynek segítségével fél óra alatt tudtunk volna aknamezőt telepíteni, az aknák 6 m-es soron belüli egymástól való távolságával. Ezt a tevékenységet jól begyakoroltuk úgy nappal mint éjszaka. Nagyon hatékonynak bizonyult a sivatagi viszonyok között a műholdas tájoló (helymeghatározó) rendszer, melynek segítségével nagyon nagy pontossággal tudtuk elvégezni - többek között - az aknamezők bekötését is.

Most, a háború befejezése után hogy látja: a tanulmányai során elsajátított ismeretek, a parancsnoki tevékenység gyakorlati tapasztalatai és a tényleges harc helyzetben jelentkező feladatok, hogy viszonyultak egymáshoz? A szerzett tapasztalatok alapján mi az amit változatlanul jónak, eredményesnek tart a tanulmányi és a békekiképzési tevékenységben, és mi az amin véleménye szerint változtatni szükséges és hogyan?

Különböző szintű parancsnoki beosztásaim során többek között megtanultam, hogy az emberek, a beosztottak irányában bizalmat kell mutatni. Pontos feladatokat kell számukra szabni. Ha ez egy értelmes katona, akkor nagyon széleskörű feladatokkal meg lehet bízni, ha viszont kevésbé jó képességű, akkor számára csak egy szűkebb feladatot lehet meghatározni. A feladatszabást követően viszont meg kell követelni a végrehajtást. A szaud-arábiai tapasztalatok megerősítették bennem ezt az elvet, hogy parancsnoknak - ismerve beosztottjait - így kell vezetnie.

Nagyon sok kérdésben, a helyettesem nem értett velem egyet. Úgy gondolta, hogy ő sokkal jobban meg tudná oldani azokat a feladatokat melyeket kaptunk, mint én. De nekem nagyon jó alparancsnokaim voltak, akik jól értették hogy hogyan kell azokhoz az utasításokhoz viszonyulni, melyeket ő adott ki. Amennyiben úgy gondolták, hogy kétséges annak az utasításnak az értelme amit kaptak, akkor mindig eljöttek hozzám és megkérdezték ezzel kapcsolatban az én véleményemet is. És ezt tehették anélkül, hogy az irántuk érzett bizalmam megingott volna egy pillanatra is.

A másik nagy tapasztalat-csomag az lenne, hogy a legjobb tanácsok, a legjobban működő technika mellett is - a páncélos-műszaki harcbiztosítás területén legalább is - a feladat eredményes végrehajtása, mindig a legalacsonyabb rendfokozatú kezelőkön, vezetőkön áll, vagy bukik. Ha valami például technikailag bonyolultnak, nehezen megoldhatónak látszik, akkor legcélszerűbb, ha közvetlenül a gépkezelőkhöz fordul az ember, és tőlük kezdezi meg, mit lehet csinálni? Ez sokkal jobb, mint ha valaki egy akadémiai tudásszintű szakértőhöz fordulna.

A harmadik általánosítható tapasztalat, melyet az Üböl-háborúban gyűjtöttem az, hogy két háború között az emberek, különösen a katonák hajlamosak megfeledkezni arról, hogy milyen fontos a műszaki csapatok tevékenysége, a műszaki biztosítás. De abban a pillanatban, amint megérkeznek a következő háború színterére, és például nincs vízellátás, akkor a légibázisokon ugyanúgy, mint az összefegyvernemi egységek táboraiban igen nehéz helyzet alakul ki. Akkor rögtön mindenkinek

eszébe jut, hogy kihez kell fordulni ezügyben. Természetesen mi ehhez hozzá vagyunk szokva, tudjuk azt, hogy minket akkor ismernek el csak, amikor szükség van ránk.

Végezetül azt szeretném mondani: úgy tűnik, hogy mi milyen nagy hősök voltunk ebben a háborúban. Én azt hiszem, inkább nagyon elszántak voltunk.

Ezredes úr, köszönöm az interjút, és a Műszaki Katonai Közlöny olvasói nevében is jó egészséget, további katona-szerencsét kívánok Önnek.

Lukács László őrnagy
ZMKA Műszaki tanszék

Tiszelt Olvasók!

Tájékoztatásul közlöm, hogy 1992. március 01-el a Kossuth Lajos Katonai Főiskola műszaki tanszék kollektívája, valamint nyugdíjasai

" P I O N I E R "

elnevezésű alapítványt hozták létre.

Az alapítvány célja a műszaki tanszék állományából nyugdíjba vonultak szociális-anyagi támogatása, segélyezése.

Az alapítványt öt fős kuratórium kezeli, elhelyezése a Budapest Bank RT szentendrei kirendeltségénél történt.

Az alapítvány nyílt, bárki támogathatja. Az anyagi támogatást csak a BB RT által kibocsátott csekken lehet befizetni, a BB RT fiókjánál postai befizetésre alkalmas csekk nem használható fel.

Az alapítvány bankszámla száma: 387 - 11886

Babinecz János őrnagy
KLKF Műszaki tanszék